

ZVEZA NAPERJENA PROTI AMERIKI

Zveza med Nemčijo, Italijo in Japonsko o gospodarski, politi- čni in vojaški pomoči, je izrazito proti Ameriki in Sovjet. Rusiji

V petek popoldne ob 1.13 (7.13 po newyorškem času) so Nemčija, Italija in Japonska v Berlinu podpisale pogodbo za 10 let, po kateri se zavezujejo bojevati se skupno proti vsaki državi, vključno Združene države, ki bi šla v vojno proti njihovega "novemu redu" v Evropi in Aziji.

Malo prej, predno so zastopniki treh držav podpisali zgodovinsko listino, je iz svoje pisarne prišel Adolf Hitler v svoji običajni sivozeleni vojaški uniformi ter je bil priča pri podpisu.

Za Nemčijo je podpisal pogodbo vnanji minister Joachim von Ribbentrop, za Italijo vnanji minister grof Galeazzo Ciano, za Japonsko pa poslanik Saburo Kurusu.

V pogodbi je tudi točka glede Rusije in se glasi:

"Pogodba v nobenem oziru na zadane političnega statusa, ki sedaj obstoji med posamezno pogodbeno stranko in sovjetsko Rusijo."

Pogodba vsebuje naslednjih 6 točk:

1. Japonska priznava in odobruje vodstvo Nemčije in Italije pri vstvarjanju novega reda v Evropi.

2. Nemčija in Italija priznava in odobruje vodstvo Japonske pri vstvarjanju novega reda v veliki azijski pokrajini.

3. Nemčija, Italija in Japonska se zavezujejo, da sodelujejo v svojem prizadevanju, da vstvari nov red v Evropi in v velikem azijskem kraljestvu in si medsebojno podpirajo z vsem in vsakim gospodarskim, političnim in vojaškim sredstvom, ako bi jih napadla kaka država, ki sedaj ni zpletena v evropsko ali kitajsko-japonsko vojno.

4. Postavljene bodo tehnične komisije in se bodo takoj sestale in bodo v nje poslane svoje zastopnike Nemčija, Italija in Japonska.

5. Nemčija, Italija in Japonska izjavljajo, da gorenji sporazum v nobenem oziru ne prazdene političnega statusa katerihkoli sporazumov, ki so bili sklenjeni med tremi državami in sovjetsko Rusijo.

6. Nanovo sklenjena pogodba stopi v veljavo takoj, je sklenjena za 10 let in jo je mogoče obnoviti.

Tudi balkan bo prenovljen

Nemški viri so dovolili, da je grško časopisje sporočilo, da imate Nemčija in Italija že

izdelan natančen načrt za premembo balkanskega polotoka.

Po tem načrtu je Italija priznana kot balkanska država ter bo svojo vazalno državo Albanijo povečala v prvi vrsti skoro celo grško provinco Epirom. Italija bo tudi Jugoslaviji vzela Dalmacijo, od Grške pa najboljše Jonske otoke, zlasti one, ki so nekdanj pripadali beneški republiki.

Nemški viri izjavljajo, da bo Bolgarska dobila celo Tracijo in izhodno Egejsko morje ter poleg tega še oni del Makedonije, ki sedaj pripada k Jugoslaviji. Turčiji pa bo povedano, da naj molči in naj bo zadovoljna, da od nje nikdo ničesar ne zahteva.

ZDRUŽENE DRŽAVE IN TROZVEZA

Dve zelo važni stvari ste se dogodili proti koncu prejšnjega tedna. — Predsednik Roosevelt je prepovedal izvažati staro železo in jeklo v vse države, razun v Anglijo in južno ameriške države. Japonska je podpisala z Nemčijo, in Italijo zvezo, ki se lahko imenuje os Berlin-Rim-Tokio.

Prepoved izvažati železo je obrnjena, kot vsakdo ve, proti Japonski; ravno tako pa tudi vsakdo ve, da je trojna vojaška zveza obrnjena proti Združenim državam, pa tudi proti Rusiji.

JAPONSKA V ZVEZI MESTO ŠPANSKE

Ko je bilo oznanjeno, da bo italijanski vnanji minister grof Galeazzo Ciano odpotoval v Berlin, je ves svet bil prepričan, da bo sklenjenega nekaj zelo važnega. In ker se je tedaj v Berlinu nahajal španski minister Sunjer, je javnost pričakovala, da bo Španska pristopila k osi Berlin-Rim. Ves svet pa je v petek presenetila vest, da je mesto Španske stopila v vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo-Japonsko.

Izkazalo se je, da je predsednik Roosevelt in državni department v Washingtonu zelo dobro informiran, ker že prejšnji dan (v četrtek) je bil razglašen embargo, pričeni dne 16. oktobra, na železo, kar bo najbolj prizadelo Japonsko. Iz tega se vidi, da je državni department v Washingtonu vedel, kaj se namerava v Berlinu.

RUSIJA MOLČI

Rusko časopisje ne razpravlja o novi vojaški zvezi med

Nemčijo, Italijo in Japonsko. Omenjeno je bilo samo, da je bila sovjetska vlada natančno poučena o tem, kaj se bo zgodilo v Berlinu. In glede tega priponni "Pravda", da pomeni trozveza povečanje razsežnosti vojne.

Ameriško časopisje o trozvezi

Ameriško časopisje splošno povdarja, da je vojaška zveza, ki je bila v petek podpisana v Berlinu, naperjena proti Združenim državam.

Najvplivnejši list v New Yorku "The New York Times" piše o tem med drugim tudi naslednje:

"Ameriškimu narodu ni vzelo dolgo, da je razumel pravi namen nemško-italijansko-japonske pogodbe z ozirom na Združene države. Ta namen je zadrževati ameriško pomoč Angliji. Način, ki je bil izbran, ima namen nas strašiti z istočasno vojno na Atlantiku in na Pacifiku, ako bi še nadalje pomagali Angliji. Poskus nas prestrašiti pa ne bo uspel. Ameriški narod jasno vidi, kako neizmerne važnosti je angleška zmaga. Tri države so zaklete sovražnice ameriškega načina življenja in si ne žele samo razdeliti Evrope, Azije in Afrike, temveč vznemirjajo tudi latinsko Ameriko in ji obljubljajo pomoč, ako jim dovolijo totalitarni razmah v novi svet.

"So pa še tri druge velike države, ki so razun nas vsled te pogodbe prizadete. Prva je Anglija, ki se mora odločiti, ako odpre Burmo cesto, ki je poglavitna pot, po kateri prihajajo vse potrebščine na Kitajsko iz vnanjega sveta; druga je Rusija, ki tudi pošilja Kitajski velikanske zaloge; tretja pa je Kitajska, ki se četrto leto še vedno hrabro bori proti Japonski in ki je do sedaj bila največja ovira za razmah Japonske na Vzhodno Indijo in na angleške posesti južno od ekvatorja.

"Rusija stoji pred isto odločitvijo, in njeno stališče je še mnogo bolj nevarno. Rusija se nahaja med dvema silno močnim sosedama, Nemčijo in Japonsko. Zveza med Berlinom in Tokio je ravno ista stvar, o kateri je Stalin mislil, da jo je odvrnil s svojo pogodbo z Nemčijo lansko leto. Ponkod se že govori o novi zvezi med Londonom, Moskvo

MAŠINISTI ZA 30- URNI DELOVNI TEDEN

Iz Clevelanda poročajo, da je International Association of Machinists, ki pripada ameriški delavski federaciji, sklenila izvajati 30-urni delovni teden v ameriški industriji.

"Če ne bo šlo zlepa, bo šlo zgora," pravijo mašinsti. "Ameriško delavstvo ima še vedno mogočno orožje — štrajk."

Ameriška industrija živi v znamenju narodnoobrambnega programa. Kapitaisti skušajo podaljšati delovni teden, češ, da jim bo edino na ta način mogoče pospešiti produkcijo ter se pri tem sklicujejo na Francijo. "Ljudska fronta" je uvedla v Franciji štirideseturni delovni teden. To je bil glavni vzrok francoskega pota-za."

Mašinsti ne verjamejo tem dokazom. Na podaljšanje delovnega časa niti ne mislijo. To smatrajo za nekaj nemogočega. V svojih zahtevah gredo dalje: "Delovni čas je treba skrajšati."

Na dvajseti konvenciji mašinstov v Clevelandu je bila predlagana uvedba šesturnega delovnika in petdnevnega delavnega tedna. Uradniki mednarodne unije so takoj posegli vmes.

Fred C. Landemann iz Washingtona, mednarodni podpredsednik je rekel:

"Činbolj si prizadevamo urediti delovni čas za delavce, tem težje jih je organizirati. Če bi mašinsti prodrli s svojo zahtevo, bi se pojavili štrajki za šesturni delovnik v največjih ameriških industrijah."

Nastal bi položaj, sličen onemu ob začetku tekočega stoletja, ko so delavci štrajkali za osemurni delovnik.

Zdi se, da bo organizacija storila najboljšo, če bo obdržala sedanje delovne pogoje, namreč osemurni delovnik in petdnevni delovni teden.

Velik del članov je zaposlen v industrijah, ki izdelujejo vojna naročila, in delodajalci bi jih takoj obdržali, da skušajo škodovati narodnoobrambnemu programu."

Bankirjev dar

Znani newyorški bankir Alfred L. Loomis je podaril ameriški mornarici svojo 105 čevljev dolgo jahto "Katouira", za katero je plačal četr milijon dolarjev. Jahto so že prepeljali v brooklynsko ladjedelnico.

in Washingtonom, da bi mogle tem večje zaloge teči na Kitajsko. Toda Rusija ni več tako prosta z ozirom na Kitajsko. Vsak razvoj v ruski vnanji politiki je lansko leto imei za posledico očiten spopad z Nemčijo."

PRESELJEVANJE DELAVSTVA

Narodno-obrambni program bo dal ogromnemu številu nezaposlenih delo in zaslužek. — Preseljevanje v masah. — Delavci vseh poklicev in strok bodo dobrodošli. — Preizk usnja se je obnesla.

V teku prihodnjih par mesecev se bo začelo v Združenih državah veliko preseljevanje nezaposlenih delavcev. Tisočeri moški, izvežbani v raznih poklicih in strokah, se bodo preselili v kraje, kjer jih bo čakalo dobro delo pri izvrševanju narodno - obrambnega programa.

Selili se pa ne bodo, kakor doslej, na slovo srečo, ne vedo, če bodo našli kaj primerne zase. Vsek se bo odpravil na določen cilj brez vsakega najmanjšega dvoma, da bo dobil delo.

To so svedčano zatrli uradniki Delavskega departmanta. Delavska tajnica, Miss Perkins, je rekla:

— Posredovalna služba, ki smo jo ustanovili leta 1934, bo v sedanjem času potrebe brezhibno poslovala.

Uradna delavska posredovalnica, ki se vzdržuje z zveznimi in državnimi sredstvi, ima seznam vseh oseb, ki so na reliefu ali pa delajo za WPA. Poleg tega ima imena tisočeri karpenterjev, električarjev in drugih strokovno izvežbanih moških, ki so sedaj prisiljeni pomivati po restavrantih posodo, vršiti porterska in druga dela, ker v domačem kraju niso dobili zaposlenja v svoji stroki.

Eden prvih projektov, ki bo dal dela tem ljudem, bo armadni konstrukcijski program, za katerega je določenih 350 milijonov dolarjev. Vojašnice in barake bo treba zgraditi v raznih osamljenih krajih, kjer je mogoče le peščica izvežbanih delavcev.

Delavski department bo takole posloval:

— Rečimo, da bo treba zgraditi vojaško kempno in da bo v ta namen potrebno par mesečno delo pet tisoč izvežbanih delavcev, v neposredni bližini jih je pa komaj petsto na razpolago.

Zvezna delavska posredovalnica bo obvestila svoje podružnice v najbližjih državah, koliko raznovrstnih rokodelavcev potrebuje. Če jih ne bo mogoče dobiti v najbližjih državah, bodo šli ponje dalje in dalje, tako dolgo, da jih bodo dobili. To se pravi, da bodo delavci, ki so bili več mesecev ali let nezaposleni, dobili delo petsto ali tisoč milj od doma.

V zvezi s tem se pojavi vprašanje prevoza. Če le mogoče, naj bi plačal delavec prevoz sam, ako pa tega nikakor ne zmore, mu bo kontraktor posodil potreben denar na lahke obroke.

Ta sistem je bil že preiskovan pri gradnji velikih Grand Coulee in Bonneville nasipov ter se je zelo dobro obnesel. Zlaj se ga poslužujejo pri dobavi izvežbanih delavcev za ladjedelnice.

— V Indiani in Ohio smo našli od 400 do 500 izvežbanih ladjedelev, — je rekla Miss Perkins, — ki niso in niso mogli dobiti dela na obali. Odpravili so se pač v notranjost dežele, kjer so vršili dela klerkov, natakarjev, težakov itd. Nekateri so imeli celo grocerije in prodajalne sladolede. Toda pri zvezni delavski posredovalnici so se registrirali kot ladjedelevi, kar jih je rešilo. Tisočeri delavci so zaposleni v drugih, ne pa v svojih poklicih. Skoro vsi taki bodo

Položaj v Evropi

Napad na Berlin

Navzlic težkim oblakom in gosti megli so angleški letalci poleteli nad Nemčijo ter bombardirali Berlin, železniška križišča, municijske tovarne ter vojaška letališča, kakor tudi pristanišča od Wilhelmshavena do Havre.

Dvakrat so angleški letalci napadli francosko pristanišče Lorient. Najdalje pa so bombardirali municijske tovarne v Hanau, kjer je nastalo več zelo velikih požarov. Angleško zračno ministrstvo pravi, da se trije aeroplani niso vrnili.

Ob celi francoski obali je bilo zanetih mnogo požarov.

Tudi London je doživel napad

Včeraj je London imel samo dva kratka zračna napada. Medtem ko je bila noč od sobote na nedeljo primeroma mirna, sinoči pa so sovražni aeroplani navzlic slabemu vremenu z vso silo zopet napadli mesto. Napada se je udeležilo zelo veliko število aeroplanov in izgleda, kot da Nemci mislijo, da bodo z množinskimi zračnimi napadi vklonili Anglijo.

Toda Angleži so dobro zavarovani proti zračnim napadom in trdijo, da je bilo v avgustu in septembru izstreljenih 2167 nemških aeroplanov in je bilo ubitih 5147 nemških pilotov.

prilsi tpošteve pri narodno-obrambnem programu.

Miss Perkins zatrjuje, da ne manjka nobene vrste delavcev. Ljudem je treba le omogočiti priti do dela, ki so ga večji.

Delavska tajnica in drugi uradniki delavskega departmanta se povsem strinjajo z izjavo Zveze ameriških bankirjev, da bo v deželi zavladala prosperiteta, ki bo trajala najmanj dve ali tri leta.

Blagodejne posledice narodno-obrambnega programa se že kažejo.

Meseca avgusta je bilo v tavnarnah zaposlenih štiri odstotke več delavcev nego meseca julija. Plačilni seznamu so se povečali za sedem in pol odstotka. Meseca avgusta je bilo zaposlenih tri nepoljedelskem delu 430 tisoč delavcev več kakor julija in 1 milijon 130 tisoč več kakor avgusta lanskega leta.

To je šele začetek. Več kot polovica kontraktov za narodno-obrambni program je bilo oddanih po 9. septembru. Posledice tega bodo šele pozimi in spomladi očitne.

V Združenih državah je zdaj zaposlenih približno 36 milijonov oseb. Toliko jih ni bilo še nikdar izza leta 1929.

Nad vse značilno je, da se je meseca avgusta zmanjšalo zaposlenje edino pri WPA in pri drugih vladnih reliefnih programih.

Druge delavske vesti boste našli na zadnji strani.

Vlak v Jugoslaviji skočil s tira

Neko poročilo iz Zagreba naznanja, da je nek tovorni vlak, ki je večinoma vozil petrolejske tanke iz Rumunske v Nemčijo, skočil s tira med Zagrebom in Ljubljano. Najbrže so pri tem imeli svoje roke sabotažniki.

Železniški tir je bil tako zelo poškodovan, da je bil promet vstavljen ves dan. Jugoslovanskim listom je bilo povedano poročati o tej nesreči.

85 letnik hoče v armado

85 letni Alber Smith, ki je bil svoječasn cowboy v Texasu, je prišel v naborni urad v Pittsfield, Mass., in vprašal če bi ga sprejeli v armado. Povedali so mu, da je prišel petdeset let prepozno.

Rekel je, da je v mladosti služil dvanaest let kavaleriji, pa tudi to mu ni nič pomagalo.

Domačini naj imajo prednost

Newyorški governor Lehman je pozval pristojne oblasti, naj daje newyorška municijska industrija prednost krajevnim delavcem. S tem bi se preprečilo nesmoterno in škodljivo preseljevanje delavstva.

Istočasno je pozval delodajalce, naj sodelujejo z državnimi delavskimi posredovalnicami. Delavce naj bi naročili od drugod le v slučaju, če jih ne morejo dobiti v domačem okraju.

Govor poslanika Moffata v Ottawi

V Kanadskem klubu v Ottawi, Ont., je govoril ameriški poslanik v Kanadi, Jay Pierpont Moffat, ter rekel, da prebivalstvo Združenih držav in Kanade prav dobro ve, da je nevarnost za eno državo tudi nevarnost za drugo državo. Skupni obrambni odbor je značilen mejnik v zgodovini obeh dežel.

Še 35 tisočakov za Diesovo preiskavo

Poslanska zbornica je dovolila do konca leta nadaljnjih 35 tisoč dolarjev Diesovemu odboru, ki preiskuje neameriške delavnosti.

Odbor je bil imenovan leta 1938 in je izza onega časa dobil ed vlade že na dvestotisoč dolarjev.

Prehrana rekrutov

Prehrana ameriškega rekruta bo veljala 41 in tri četrtnine centa na dan. Za ta denr bo imel rekrut zajtrk, kosilo in večerjo.

To je nekoliko več kakor lani, toda pomisliti je treba, da so se izza lanskega leta živila nekaj podražila.

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za priročni zemljevid, ki je nujno potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

OZADJE NEMŠKO-ITALIJANSKO- JAPONSKE ZVEZE

Konec prejšnjega tedna je bila uradno objavljena zveza med Nemčijo, Italijo in Japonsko. To pa pravzaprav ni zveza med dvema diktatorskimi državama, pač pa le nekakšna posledica načrta, ki sta ga skovali Nemčija in Italija še pred začetkom vojne.

Že koj spočetka je bilo jasno, da se bodo vse diktatorske države, druga za druga udeležile vojne.

Napad na Poljsko je bilo treba odgoditi do sklenitve rusko-nemške pogodbe, ki je zajamčila Nemčiji varnost na vzhodni fronti.

Mussolini, ki je bil prvih šest mesecev Hitlerjev nakupni in prodajni agent, se je na Hitlerjevo znamenje udeležil vojne.

Franco je obljubil soudeležbo v vojni, kakor hitro bodo potrebovali njegove pomoči v Sredozemlju ali pa pri napadu na Gibraltar. Zdaj je prišel čas, ko se bo lahko odločil Hitlerju in Mussoliniju za podporo, ki sta mu jo izkazovala tekoma španske državljanske vojne.

Manj gotova je bila soudeležba Japonske. Napad na Kitajsko je izpustil njene finance, spravil na rob propada njeno gospodarstvo in zmanjšal njeno bojevalno silo.

Toda Hitlerju je uspelo pregovoriti stare in previdne japonske državnike, in Japonska, ki je bila že članica osišča, bo kmalu v vojni z Anglijo.

Za to bo dobila prosto roko na Daljnem iztoku. Njenega vpada v francosko Indo-Kino ne bosta Nemčija in Italija le odobrili, pač ga pa bosta najbrže še podprli z orožjem.

Japonski bo uspelo napasti in zavezovati holandsko Vzhodno Indijo ter naposled napasti močno utrjeno Singapur in Hong Kong. Če bo zasnovani načrt pravilno izveden, bo postala Japonska vladarica Daljnega iztoka.

Izvedba tega načrta bo pa naletela na precejšnje težkote. Uspela bo le, če bo Anglija za borbo preslabotna ali če bo v Evropi preveč zaposlena, da bi mogla poslati kaj prida vojnih ladij in moštva na Daljni iztok. Zdi se pa, da ji bo to mogoče storiti.

Druga ovira japonskega gospodarstva na Vzhodu je pa Rusija. Rusko-japonski odnosi navzlic večmesečnim pogajanjem niso nikaj prisrčni. Zazdaj je Rusija edina dežela, ki lahko oskrbuje Kitajsko z municijo, orožjem in drugimi potrebščinami. Že zdaj pošilja Kitajci dosti tega blaga, lahko bi ga ji pa poslala še več, da bi Japoncem ne bilo mogoče rogoviliti na drugih frontah.

Ali bo Rusija izdala dolgotrajno prijateljstvo ter pustila Kitajsko na cedilu? To vprašanje si zastavlja svetovna javnost izra sklenitve rusko-nemške pogodbe.

Na to odgovorja neki washingtonski dopisnik:

— Nemčija skuša dobiti ali je pa že dobila od Rusije zagotovilo, da bo ostala v pacifiškem sporu popolnoma nevtralna. Japonska ne bo delala Rusiji nobenih preglavic, pač ji bo pa celo odstopila nekaj obmejnega ozemlja.

Nedavno je dospel nemški poslanik iz Rusije v Berlin, nemški vnani minister von Ribbentrop ima pa dolgotrajna posvetovanja z ruskim poslanikom v Nemčiji. To dokazuje, da so v teku važna pogajanja.

Naj se zgodi karkoli hoče, eno je gotovo: Hitler je bil vesel vojne na Daljnem iztoku, ki bi prizadela tudi Združene države. V tem slučaju bi Amerika ne mogla več pošiljati Angliji letal, municije in orožja, ker bi vse to rabila za domačo potrebo.

Za Hitlerja je Angleško otočje še vedno glavni cilj in bi za dosego tega cilja prav rad tvegval tudi svetovno vojno.

BANKIRJEM SE ZDI OBOROŽEVANJE PREPOČASNO

IV Atlantic City zboruje American Bankers Association — zveza ameriških bankirjev.

Zborovanju je bilo predloženo poročilo gospodarsko-politične komisije, katera je priporočila pospešeno ameriškega oboroževanja.

Komisija, ki ji načeljuje col. Leonard P. Ayres iz Clevelanda, pravi, da je Amerika v prvih osmih mesecih leta 1917 proizšla za oboroževanje osemindvajsetkrat več kot pa v prvih osmih mesecih tekočega leta.

Velika produkcija ni tako odločilnega pomena kot je na glava produkcija. Leta 1917 se je Ameriki dosti bolj mudilo kot se ji na primer danes mudi. Takrat je bila zgrajena križarka "Ward" v tridesetih

dneh, dočim je treba danes za zgradnjo take križarke najmanj dveh let.

Ko je dobila Crane Company leta 1917 naročila za metalce min, jih je izvišila v tridesetih dneh. Današnji čas ne pozna takih rekordov.

Po mnenju komisije pa za monemo izogniti vojni le z naglo produkcijo. Čim bolj se bo dežela obotavljala, tem usodnejše bo zanj.

Glede financiranja stroškov za oborožitev imajo bankirji kaj preprosto rešitev. Civilno prebivalstvo naj se omeji v svojih vsakdanjih potrebščinah, pa bodo stroški kaj kmalu pokriti.

To se pravi z drugimi besedami, naj se znižajo ameriški življenjski standard.

Iz Jugoslavije

Kaznovan razsirjevalec vzmemirljivih vesti.

Trgovca Bernard Hochman iz Stare Palanke je prišel v Novi Sad v neko gostilno in pravil gostilničarju, da bo oblast začela papirnati denar žigosati in da bo ves denar izgubil tretjino svoje veljave. Gostilničar se je prestrašil in brž privlekel iz svojega žepa dva stotaka ter prosil trgovca, naj mu jih zamenja za kovani denar. Barantala sta nekaj časa, končno mu je pa trgovec dal 18 kovanec po 10 dinarjev za oba stotaka. Ta dogodek se je seveda hitro raznesel in ljudje so začeli prinašati na dan papirnati denar. Tudi policija je za to zvedela in prišla trgovca. Kaznovala ga je s 500 dinarji denarne globe, nato pa obdržala v zaporu, kjer bo počakal še na drugi del kazenskega postopka proti vsem, ki bi širili vzmemirljive vesti in zavajali nepoučene ljudi v strah in zmotno.

Mesar obsojen zaradi ponarejanja denarja.

V Zagrebu je bil pred okrožnim sodiščem obsojen bivši mesar Matija Čoso na 2 leti ječe zaradi ponarejanja kovanega denarja. Obtožen je bil, da je v družbi s čevljarjem pomočnikom Vekoslavom Grgečičem in neko Slavom Valputovo spravil v promet krive denarke in dvajsetake. Za dvajsetake je Čoso priznal, a izgovarjal se je, da je živel v veliki siromašini, in ker ni imel drugega, kakor ponarejenega denarja je v neki gostilni z njim poravnal svoj račun.

Bogataš je ubil lastnega sina.

V Novem Pazaru se je odigrala velika družinska žalost. Daleč na okrog znani bo-

gataš Marko Jemović je ubil svojega lastnega sina Jurija, ki je bil prav tako na glasu kot trgovec z vinom. Oče je rad pil in se je večkrat spril s sinom. Tako je tudi tokrat bil oče močno nakresan, ko ga je sin okregal. V jezi je oče pograbil kuhinjski nož in ga zabil sinu v trebuh. Potem se je odpravil na polje, kakor da se ni nič hudega zgodilo. Smrtno ranjeni sin je kmalu nato izdihnil. Očeta pa so odgnali orožniki.

Ženska po 2 din kilogram.

Nedavno se je v cigar-kem okraju Kosovski Mitrovici eigan Aljuš Redjović oženil z lepo Selimo Šabanovičev. ki jo po Selimo Šabanovičev. ki jo je davno hodil za Selimo, toda vsa njegova ljubezen je bila zaman, ker ni premozel vsote, ki jo je njen oče zanj zahteval. Nazadnje se je le opogumil in pri čašici rakije se je začela kupčija. Aljuš je trdil, da Selima nima več kakor 40 kilogramov in je ponudil po 50 din za kilogram, oče pa, da mora imeti nad 50 kg. Ko je beseda dala besedo, sta sklenila stav. Stari Šabanović je udaril Aljušu v roko, da mu da hčerko po 2 din kg, če nima 50 kg. Ob navzočnosti potrebnih prič so šli dekle stehat v najbližjo trgovino in lepa Selima je v resnici imela samo 40 kilogramov. Tako je Aljuš dobil Selimo za 80 din, a ker niti toliko ni premozel gotovine, se je dobrodušni Šabanović zadovoljil z njegovim predlogom, da mu namesto denarja da 40 kg koruze. Srečni Aljuš je svojo nevestico povedel domov. Stari Šabanović pa je takoj nato svojemu sosedu Airizu Selinu prodal svojo ženo Rahijo. ki je precej debela, za 2100 din in si kupil neko mlajšo vdovo za 500 din.

Beg muslimanske lepotic v moški obleki.

Na zanimiv način je v okolici Mostarja pobegnili 19-letna lepota Meira Buričeva. hči premožnih staršev. Živela je po stari muslimanski navadi močno osamljena. Te dni pa si je odrezala kito, se oblekla v bratovo obleko, si nadela njegov klubok in čevlje, nataknila očala in izginila. Zapustila je pismo, v katerem prosi starše oprostjenja, ker ne more vzdržati tako osamljena. Pismo je zaključila z besedami: "Grem v svet, pa ne vem kam." Med muslimanskim svetom je zbudil ta dogodek presenečenje. Lepotico išče policija.

S kravjim zvoncec privabil medvedko

Prebivalci vasi Gornja Reka v Južni Srbiji so bili v strahu za svojo živino, zakaj skoraj vsak dan je velika medvedka odnesla po eno žival. Priredili so pogon na medvedko, pa je niso mogli izslediti, pač pa je naslednji dan spet odnesla iepotele. Tedaj je občinski svet sklenil naprositi daleč naokrog znanega lovca na medvede Mika Brada za pomoč. Kmalu je prišel drzni lovec. Čeprav je z vsjo previdnostjo sledil medvedki, je tudi on ni mogel dobiti pred oči. Medvedka je bila stara in se je znala izogniti zasledovalcu. Dva dni je Brada iskal medvedko, pa je ni našel. Končno je vzel v roke

STRAHOTE VOJNE

CASU PRIMERNA
KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani
Cena 50 centov
Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC
PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

kravji zvoncec, in je zvonil z njim. Zvonenje je bilo privabilo medvedko, ker je mislila, da se pase v bližini lepo rejena živina. Ko se je mogočna zver prikazala iz goščave, je počil strel, in medvedka je smrtno zadeta padla na tla. Srečnega lovca so kmalu v slavnostnem sprevodu spremljali skozi vasi in mu priredili veliko pojedino.

Predsednik občine po nesreči ustrelil svojega prijatelja.

V vasi Podlipniku pri Sarajevu se je zbralo več uglednih muslimanov. Navzoč je bil tudi predsednik ozrenske občine, Ativ Šabić. Pri sedenju ga je žulil samokres na desni strani, zato ga je hotel predjati na levo stran. Samokres pa je pri tem padel na tla in se sprožil. Začel se je krik. Navzoči so vsi prestrašeni skočili po konen in videli ležati v krvi Rama Devića, pisarja na žagi. Predsednik občine Šabić je takoj skočil na konja in hotel telefonirati v Sarajevo po zdravnika. Ko je čakal na telefonsko zvezo, so mu sporočili, da je Dević že izdihnil. Strel je zadel v levo stran prsi. Šabić je takoj spet zasedel konja in jeznil v Sarajevo, kjer se je javil pri okrajnem načelnstvu in sporočil da je po nesreči ustrelil svojega prijatelja. Ker je preiskava dognala, da gre res za nesrečen slučaj, so Šabića spustili na svobodo.

S stražnikovim bajonetom se je zaklal.

Na policijski upravi v Osijeku se je te dni pripetil razburljiv dogodek. Policija je pozvala na zaslišanje 24-letnega delavca Stjepana Miškulina iz Topolovca pri Sisku in njegovo nezakonito ženo 20-letno Marico Šegotovo, ki je Miškulina zapustila in mu pustila 2 otroka na grbi. Na policiji je Šegotova izjavila, da je moža zapustila, ker je grdo ravnal z njo in ji je grozil, da bo še krvavo obračunal z njo. Miškulin je tudi na policiji med

Peter Zgaga

Prejšnji teden ste me obiskali dve rojakinji. Prva v poletju svojega življenja, druga znatno mlajša, očitno njena hči.

— Kaj se me ne spominjaš več? — me vpraša starejša.

Glas in obraz sta mi bila znana, toda na svetu je toliko znanih obrazov, da človek ne ve, kam bi jih uvrstil.

— Nekoč sva že govorila, to vem, — ji pravim, — toda kje, nak, tega se pa ne spominjam več.

— V Pennsylvaniji, pravi, — blizu Pittsburgha.

Pennsylvanija je velika, in v bližini Pittsburgha je toliko

slovenskih naselbin in toliko naših rojakov, da jih samo po hipnem srečanju ni mogoče ohraniti v spominu.

Pennsylvanska zemlja je pod svojo površino neizmerno bogata. Za boren kos kruha spravljajo naši ljudje njeno bogastvo na dan. Pred tremi štirimi in petimi leti sem preživel dober del poletja pri njih ter se seznanjal z njihovim načinom življenja, z njihovim skromnim zadovoljstvom, njihovim veseljem in njihovimi tegobami.

— Torej me še ne poznate? — me je prebudila iz misli rojakinja in napesled zadostila moji radovednosti: — Hčer sem prišla obiskat v New York. To je moja hči, V New Yorku je poročena. Na svetovni razstavi sva bili in si še marsikaj drugega ogledali v vašem velikem mestu. Predno sem šla zdoma, mi je pa zabilil Tomaž Previč: — Pa le glej, da boš šla Zgago pogledat.

za liševanjem Šegotovi zagrozil, da jo bo ubil. Zato je policija takoj odredila aretacijo in stražnik je Miškulina prevzel, da ga odvede v zapor. Na hodniku pa je Miškulin iznenada stražniku izpulil bajonet in se zabodel v prsa. Prepeljali so ga v bolnišnico, a zdravniki so ugotovili, da je njegovo stanje prav resno.

60-LETNIK

V soboto, 28. t. m. je Mr. Michael Urek dosegel 60. leto svoje starosti. Mr. Urek že 34 let vestno in točno razpoliža "Glas Naroda". Mr. Urek je tudi predsednik Samostojnega podpornega društva v New Yorku.

Svoj rojstni dan je Mr. Urek obhajal s tem, da je v spremstvu svojega prijatelja Mr. Johna Habjana in njegovega sina Ivana šel v Hempstead, L. I., kjer so se zbrali tudi drugi njegovi prijatelji na izletu. Pripravljeni je bilo jagnje, ki se je peklo na žerjavici. Bilo je na razpolago tudi mnogo raznega okrepčila in v vselem razpoloženju je potekel lep jesenski dan.

Miha, še mnogo let!

Tvoji tovariši.

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — — \$ 2.25
200 DIN.	— — — \$ 4.20
300 DIN.	— — — \$ 6.—
500 DIN.	— — — \$ 9.75
1000 DIN.	— — — \$19.—
2000 DIN.	— — — \$37.—

V DINARJIH

100 LIR	— — — \$ 5.80
200 LIR	— — — \$11.25
300 LIR	— — — \$16.65
500 LIR	— — — \$27.50
1000 LIR	— — — \$54.—
2000 LIR	— — — \$107.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

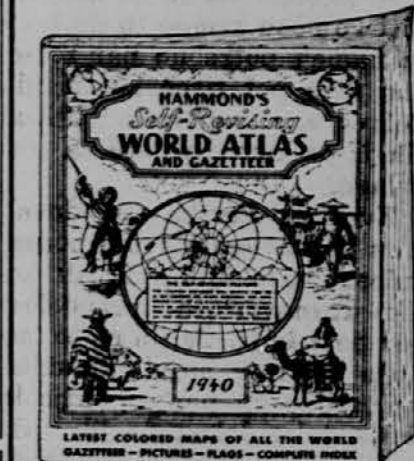
Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —
UNITED STATES
airmail
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

IMATE ŽE TA PRI- ROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu čitatelju dnevnih vestí potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom po najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
32 barvnih zemljevidov tujih držav in 9 zemljevidov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma označenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljevid kaže cel svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MEJE
NEMČIJO IN RUSIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIJE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAKŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 25 centov
Pošljite avoto v znakmah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HAMMONDOV ZEMLJEVID, ki SAM SEBE POPRAVLJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete z izdajatelju zemljevida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojskujočih se držav, kakor bodo premene po sedanji vojni.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

M. C.

Zadnja povest

(Bili so trije majhni otroci, majhni, a vendar zelo razumni, čeprav bogati in razvajeni. Bivali so v starem gradu; obkrožal ga je velik park, kjer so se bleščale baržunaste tratice in globoko ogledalo ribnika, po katerem so se vozili labodi z belimi krili in krožile iglice ruma. Imeli so vse mogoče igrače, a vendar so bolj kot igranje ljúbili pripovedke, pa ne tiste vzpodbudne ali poučne iz poslikanih knjig, ampak pretrane, divje proste in neverjetne, ki jim jih je pripovedovala Stanya, va vzgojiteljica.

Stanya je bil najstarejši od vseh treh. Njegov sedmi god so praznovali preteklo poletje; bilo na je obenem zadnje poletje, ko je še užival cvetoče življenje pod stoletnimi velikimi domačega parka.

Za Stanyjem je prišla Lola, enako velika kot brat, čeprav eno leto mlajša. Zadnja je bila najmlajša Paneta z drobnim smehljajočim se obrazkom. Govorili so tudi še o nekem mlajšem bratu, ki ga pa nihče ni poznal, a moral bi kot ostali imeti svetel obrazek s kodrčki okrog in okrog — in kakor druge, bi morala tudi njega vzgojiteljica s povesticami usipavati, da bi se zazibal v sanje.

Mamica je je večkrat presenetila med pripovedovanjem in je dejala:

"Pazi, da ne boš šla predaleč, dobra Katarina — končno ti še verjeti ne bodo."

"Kako, da mi ne bi verjeli? Saj jim pripovedujem, kar sem slišala od stare matere, ki ji je to pravila babica. Bog dobro ve, da sem preveč preprosta in nevedna, da bi si sama kaj izmislila."

Res je bila Katarina preprosta in nevedna ženska, a vendar je to ni zadržalo, da si je nekega dne izmislila povestico. Tako, vidite, ima sree še vedno več domišljije kot razum. Katarina je imela srce in tudi pogum. Zelo veliko ga je potrebovala, da se je mogla jasne zimske noči rešiti s tremi otroci, ki, ko je padel njihov oče na fronti, mater pa so ustrelili ob konjušnici, in enako tudi angliško učiteljico in najemnikovo družino.

Ogibajoč se izvoženih potov, kjer je bila nevarnost za nemadne napade, je Katarina s težavo hodila preko izoranih polj in gozdičkov, ki jih je poznala že iz nežne mladosti. V eni rogičnem kolodvoru je videala kako so jih z drugimi enake ugrabljenimi otroki spravili v živinski vagon. Ko je hotela iti k njim, so jo surovo odvrnili.

"Proč, tebe bomo drugje odpeljali. Ta vlak je samo za otroke."

"Pu tite, da jim dam vsaj tole," je jokala in pomolila Stanyju vrečico.

Vojak mu jo je vzel.

"Pri moji veri, dobra bo. Takoj lahko vse pojemo."

Brž je razdelil dobrote med tovariše.

Katarina bledela se je nenadoma sprevrgla v pepelnino. Toda hitro se je pomnila, se smehljaje približala vagonu in z jasnim glasom začela govoriti otrokom.

"Ne bodite v skrbeh, ne bojte se, ljubčki moji. Zvedela sem, kam vas hočejo odpeljati. Naravnost k ljubemu Bogu. Ne bodite nemirni, če bo ponoril mrak. Zaspite prav sladko. Jutri boste imeli tako čudovite sanje. Očka in mamica vas že čakata. Če le pomislim, kako si sijo gostijo vam pripravljata, gorko juho, pečeno gosko in druge dobrote, se nič ne jezim, da so vojaki pospravili suhi kruh in slabe orehe, ki sem vam jih prilažila. O, kakšna sreča! Glejte, kako začena padla sneg, sneg za vašo bela oblačila. Ko bo zlato sonce zopet posijalo po lesketajočih se poljih, boste lepi kot v največjih nedeljah in praznikih, vsi oblečeni čisto belo za prihod v nebesa. Ti si slišal, Stany, ti si razumela, Lolica — če bo Paneta ponoril jokala, ji bosta pač znala razložiti, zakaj vam sneg tke tako lepa oblačila. . ."

Tako je Katarina pripovedovala zadnjo povestico . . . in ko ji je izginil izpred oči v noč vlak, kjer so morali otročki unreti od mraza, se je vlegla pod golo drevo, da bi tudi sama dobila belo oblačilo in delež v raju.

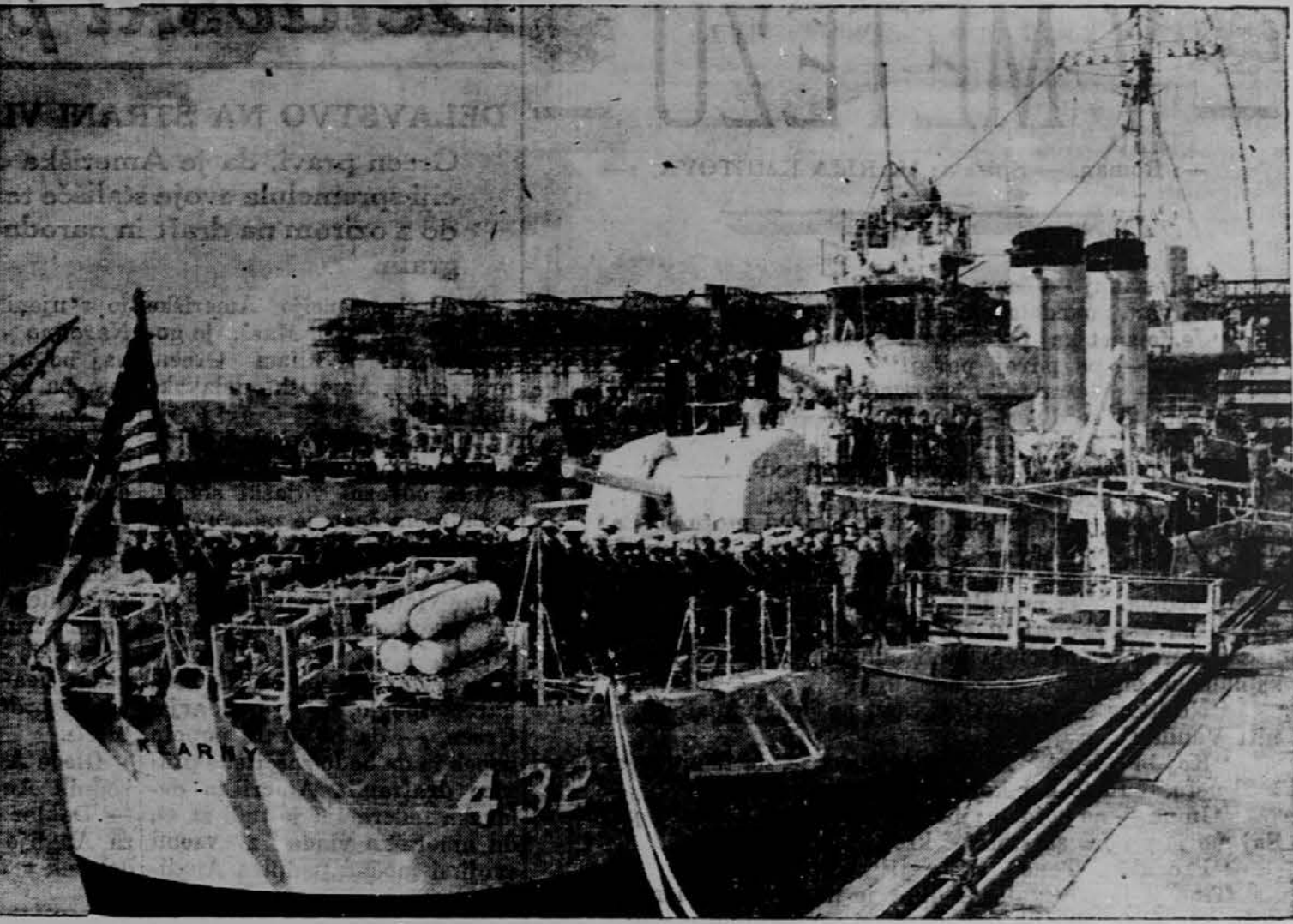
DELFIN TORPEDIRAL LETALO.

V bližini Kube se je zgodila ena najbolj nenavadnih letalskih nesreč. Neko ameriško letalo je v višini kakšnih 800 m torpediral — delfin. Nesreča se je zgodila takole:

Letalec je nad Kubo zašel v neprodno meglo in se je odločil za velik ovinek okrog otoka. Prišel je pa tako rekoč z dežja pod kap, kajti na drugi strani otoka je vladalo nad morjem razpoloženje, kakršno se pojavlja pred tornadi in ki se izraža z nepreračunljivimi zračnimi toki ter vodnimi vrtilci. Stroj je letel početka v višini 1200 m. V tej višini ga je nenadno zajela prava poplava morske vode.

Vodni curek je bil dvignil ogromne množice vode in jo zaglavljal proti letalu. Z vodo je tročil proti aparatu tudi velik delfin, ki ga je vihar dvignil iz morja bog ve kje. Kakor torpedo je švignil v krila in jih polomil. Letalo je strmoglavilo v globino. Letalec sam se je utegnil rešiti s padalom. Padel je v morje, toda neki parnik, ki je šel mimo, ga je vzel na krov in prepeljal v Havano.

V zvezni ladjedelnici v Brooklynu je bil zgrajen nov rušilce "Kearney" za ameriško vojno mornarico. Slika nam predstavlja svečanost ob priliki splovnob nove bojne ladje.

Zvezda modrih se bliža

V preteklih mesecih smo imeli priliko opazovati nenavaden in nad vse lep nebesni pojav: konjunkcijo dveh večjih, s prostim očesom vidnih planetov našega osončja. Še v letošnjem letu in v začetku prihodnjega leta bomo deležni podobnega prizora, ki bo ponovil skoraj do potankosti nebesni pojav, ki je pred 2000 leti kot "zvezda modrih" pomenil uvol v novo dobo svetovne zgodovine.

Strokovnjaki so si že davno na jasnen, da ta "zvezda modrih" ni bila kakšna nova repatice ali kakšna tako zvana "nova zvezda", temveč da je šlo za konjunkcijo obeh največjih planetov v našega sistema Jupitera in Saturna, ki se v takšnem sijaju ponavlja komaj po nekoliko stoletjih. V letu 7 pred našim štetjem, to je v letu, ki ga smatra današnja znanost za pravo leto Kristusovega rojstva, je ta konjunkcija po zaslugi nekaterih drugih okoliščin zbudila v Palestini pričakovanje o Mesijevem prihodu. Poročilo Flavija Josefa o vzmemirjenju, ki ga je povzročilo leta 6. pred našim štetjem "božje znamenje" med ljudstvom, ki je temu napovedovalo Mesijev prihod in prizadevalo kralju Herodu toliko skrbi, nam govori precej razločno o značaju nebesnega dogodka.

(Konjunkcije med Jupiterom in Saturnom same na sebi sicer niso tako redke, ker se dogajajo vsakih 20 let. Toda večina jih ostane nevidnih ali pa so slabo vidne, ker se zgode v jutranjih in dnevnih urah. Zadnji dve konjunkciji leta 1901 in 1921, so opazovali na primer le astronomi. Od časa do časa pa se zgodi konjunkcija obeh planetov med tem, ko sta v opoziciji s soncem in še tako, da se v nekoliko mesecih še enkrat ali celo še dvakrat ponovi. Nekaj takšnega se ni zgodilo že 238 let, a se bo ponovilo od konca tega meseca do februarja prihodnjega leta. In nekaj podobnega je bilo pred skoraj 2000 leti. Glavna razlika je le v tem, da se bo prizor odigral tokrat v ozvezdju Ovna, tedaj pa so ga opazovali v ozvezdju Rib.

V tistih časih je imelo to ozvezdje veliko vlogo, kajti babilonski astronomi so smatrali, da vlada pred vsem zapadnim deželama Siriji in Palestini in če je "kraljeva" zvezda Jupiter s "sobotno" zvezdo Saturnom imela takrat povsem nenavadno, trikratno konjunkcijo, si tega niso mogli drugače razlagati, nego da ka-

V zadnjem poročilu curiske centrale je zanimiva statistika o delovanju sončnih peg. V l. 1938 je znašalo povprečno število solnčnih peg nič manj nego 96 od točkov njihovega števila v prejšnjem letu. Leta 1939 pa so našli še vedno 78 odstotkov števila v letu 1937. Nemir na soncu se tokrat tedaj prav počasi polaga. V vseh starih letih od l. 1936 ni bilo nič enega dne, da bi ne opazovali kakšne sončne pege. Leta 1933, torej štiri leta pred viškom, je bilo 240, l. 1934, 154 in l. 1935 še vedno 20 dni, da bi bilo na soncu niti ene pege.

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

1. SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA 35

2. PO JEZERU
KOLO 35

3. BARČICA
MLADI KAPETANE 35

4. OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA 35

5. TAM NA VRHNI GREDI
MARJOR WALTZ 35

6. SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ 35

7. DEKLE NA VRHU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35

8. ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka) 35

9. SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ 35

10. DF NA VRHU
OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35

11. ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka) 35

12. IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska tira, (Holmar) 50

Orlovski himne (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) 75

Trije mešani zbori (Glasbena Matice) 30

V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) 50

Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 60

Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20

Naši himni, dvoglasno 25

Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 30

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE FLETO, podpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburistični zbor (Bajuk) 75

Bom sel na planince, (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE:

Poduk za citre, — 4 zvezki — (Kožljaki) 2

ZA KLAVIR:

Buri pridejo, — Koračnica — Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste) 84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom \$1.35

PESMARICA GLASBENE MATICE 103 moški zbori, uredil A. Cerin \$1.83

Slovenske narodne pesmi, Janko Žirovnik 1. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25

II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25

100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič 1

FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

V METEŽU

— Roman — Spisala: MARIJA KMETOVA. —

18

"Tak zakaj — čemu si tukaj?"

"Bi vam povedala kar boj in naravnost."

"Je že spet kaj posebnega! Ah, Tina, moj Bog — se že kar bojim — pa povej, povej!"

"Nu — ničesar tako nenavadnega in posebnega ni; a to mi povejte: če se dva ne razumeta in ne moreta razumeti, kaj je najbolje?"

"Potrpeljenje, Tina; vedno in povsod."

"Ne. — Ločitev. Tako, zdaj veste."

"Ločitev? Torej ločila si se? Od moža ločila? O, Tina, v grob me spraviš. Pa saj sem slutila, saj sem že zdavnaj slutila — in vendar, da bo res, da je že zdaj res — tega nisem vedela. Ti moj Bog — in to mi kar takole poveš, kar zdaj na vse zgodaj in kar prideš — in — kar ... Nič, nazaj moram!" je sklenila mati odločno in temna rdečica ji je zaplala na obrazu.

"Ne bojte se, mama; saj vam ne bom v nadlego, niti jaz niti Vanda."

"Kaj bi o tem! A moja dolžnost je, da te spravim nazaj k Tonetu. In to kar koj s prvim vlakom in ..."

"In ne — ne pojdem; nikdar več in pod nobenim pogojem! Saj me je prodal za stotisoč kron."

"Prodal? Tone? Povej!"

Tina ji je povedala, kolikor je imela zbranih misli, a od vožnje in vseh zadnjih dogodkov je vse drhtelo v njej.

"Torej tako je bilo. Čudno — skoraj ti ne bi verjela. A zakaj nisi pisala?"

"Čemu? Vi ste bili vedno na strani Tonetovi in bi mi ne verjeli, še manj pomagali."

"Pa če ti je bil še sploh tako zopern, zakaj si ga bila vzela?"

"To vprašate? Vi mati? Kaj se ne spominjate več? Kdo me je poročil s Tonetom? Dobro veste, da se jaz sama nisem."

Udarec je bil tako hud, da je materi zastala beseda in je omahnila na stolu. In s tresočim se glasom je dejala počasi:

"Slaba hči si, ki tako žališ mater. Bog ti odpusti! In če je bilo vse tako res, le dobro sem ti hotela. Kam bi bila šla takrat z otrokom? Kdo bi bil pogledal nezakonsko mater, nezakonskega otroka? Le ne očiti mi tega — in ne zareci se, tudi ti imaš hčer, da bi ji Bog odmeril drugačno pot, kakršno je tebi!"

"Da bi ji — res," je odvrnila Tina in hudo ji je bilo. In pristavila je: "Toliko sem prestala že v teh mladih letih, da ne želim niti najhujšemu sovražniku teh muk. A zdaj je konec — in ne gre več tako dalje."

"Vidiš, Tina, saj smo vse ženske reve. Meniš, da je bilo z menoj drugače? Da mi je bilo s tvojim očetom kakor v nebesih? A potrpela sem in potrpela še in še — in vsaka mora trpeti. Že zaradi otrok. In sploh — kar tako ne gre in ne gre. Kam pride svet, če se boste kar takole ločili — za take malenkosti. Tudi v tebi je krivda, priznaj — in vrni se in trpi dalje."

"Že prav. Do smrti, kajne — in ko bom že golo okostje in bo hiša polna otrok — potem naj rečem hvala in kako lepo je bilo na svetu! O ne, ne! Jaz ne maram žive smrti in ne maram groba. Se sem tu — mlada sem še in ne bom se mrevarila v takem mrtvaškem domu, v kakršnem sem bila doslej. Še bo lepo — le nikar, mama, je vsa zama, ne pregovorite me, ne in ne!"

Tina je odločno izgovorila zadnje besede.

"Moj Bog, Tina, kako me tepeš! Kako moreš! In kaj bo zdaj, kaj bo s teboj, kaj z Vando? Kam bosta?"

"Pri vas ne ostanem in te skrbi vam ni treba imeti."

"Mislil si torej v službo? Kolikor te poznam, služba ni zate in ne boš obstala nikjer," je že bolj pomirjena dejala mati.

"Vem, vem — služba ni zame, kaj še! Niti ne mislim nanjo. Poročila se bom, da veste."

Mati je od začudenja dvignila glavo in se naslonila nazaj.

"Kaj — kaj praviš?" je le s težavo izgovorila slednjico in pristavila: "Poročiti se misliš spet? Kaj zares noriš?"

"Ah, moj Bog, kako ste sitni, mati! Kaj me marčite s toliko vprašanji in razmotirvanji in tako dalje. Milijonarja vzamem."

"Ki te že čaka — seveda."

"Da, čaka me in še prav težko. Pa dajte, da vam povem, čeprav sem teh zgodb že do grla sita in jih moram praviti kar vsak dan posebej. Tak poslušajte in potem povejte, če norim ali ne."

V kratkih besedah je Tina razložila, kako in kaj je z Gornikom in njo in kako z ločitvijo in da bo poroka v najkrajšem času. Mati je znanjevala z glavo, ob koncu pa se je bližala Tininim načrtom in je dejala že vsa pomirjena:

"Pravzaprav ti ne verjamem kdovekaj. Vendar, če je denar, že vem, da te bo držalo. Da te ima rad, je tudi prav, čeprav sodim, da tebi ni dosti zanj."

"Kako to?" je vsa osupla vzdiknila Tina.

"Ker te poznam, saj si moja hči. In prav to me boji, če me sploh more še kaj boleti po vseh teh težkih potih iz mojega življenja. Veruj, Tina, da sem že kakor kamen. In glej, danes, tako sediva in si mi pripovedovala o svoji raztrganosti in zdaj spet, da si ločena žena, in spet, da se civilno poročiš z drugim. Kaj meniš, če bi imela še vso ono življensko, svežo silo v sebi, da si ne bi zdajle izrvala še teh nekaj sivih las, ki jih imam? Da se ne bi razjokala ob obupa in v skrajnosti — da te ne bi zavrgla in spodila pri tej priči iz hiše?"

"Bežite, nikar ne gajte vse tako črno, saj ni prav nič hudega vse to in je le življenje, ki je pač zamotano, kakor že sami veste."

"Je zamotano, res — in nič prečno ne vidim; saj to je, da ne vidim nič tako. Bog mi odpusti, a jaz ne morem več in ne morem drugače. Tu si — delaj, delaj, kakor sama veš in znaš, ti sama boš trpela."

"Ne bojte se, mati. Ljubezen in denar — to oboje je podlaga srečnega zakona."

"Morda — v začetku, a ti nisi v pričetku; pri tebi je že drugo poglavje. — Glej, da se ne opečeš!"

(Nadaljevanje prihodnjaja.)

Delavski pregled

DELA VSTVO NA STRANI VLADE

Green pravi, da je Ameriška delavska federacija spreminila svoje stališče ter da podpira vlado z ozirom na draft in narodno-obrambni program.

Pred konvencijo Ameriške legije v Bostonu, Mass., je govoril tudi William Green, predsednik Ameriške delavske federacije.

Delegatom je rekel, da je Federacija svoječasno nasprotovala obvezni vojaški službi, v zadnjem času je pa spreminila svoje stališče ter z vso vmo podpira draft in vse druge vladne odredbe, tikačice se narodnoobrambne programa.

— Delavstvo bo storilo vse, kar bo moglo, — je poudarjal Green, — da bo draft popoln uspeh in da bodo zaščitene pravice draftanih. Ameriška delavska federacija je tudi za to, da ameriška vlada z vsemi svojimi močmi podpira Angli-

jo v njenih vojnih naporih. Narodno - obrambni program naj bo uspešno završen. Pri tem pa moramo paziti, da socialna in delavska zakonodaja, uveljavljena v zadnjih letih, ne bo spremenjena v škodo ameriškega delavstva.

Komunizma, fašizma in nariška delavska federacija pomeni, rekel je pa, da se Ameriška delavska federacija vsem strinja z Ameriško legijo, da je treba v kali zatreti vsako neameriško delavnost in vsako podtalno neameriško gibanje.

Glede Anglije je rekel predsednik Ameriške federacije: — Dokler se bo vršila borba za Anglijo, Amerika ne bo udeležna v vojni.

ZA VEČJO VARNOST V MAJNAH

United Mine Workers skušajo izsiliti glasovanje glede Neelyeve predloge, čije namen je povečati varnost v majnah. — Senat je predlogo že odobril.

Uradniki United Mine Workers si na vse načine prizadevajo izsiliti v poslanski zbornici glasovanje glede predloge, ki bi uvedla sistem zveznega nadziranja ameriških majn.

Njihova upanja je precej utrdil predsednik Roosevelt, ki je rekel časnikařem, da je to zadavna odredba tudi cilj njegove administracije. Predsedniku Rooseveltu je predobro znano, da je dosti nesreč pripisati preprosto nadzoru, vanju. Nadzorstvo nad majnami je zaenkrat poverjeno državnim oblastim, kar pa nikakor ne zadostuje.

Nesreče v ameriških majnah zahtevajo povprečno pet človeških življenj na dan.

Od kar sta vložila senator Neely, demokrat iz West Virginije, in kongresnik Keller,

demokrat iz Illinois, predlogo za zvezno kontrolo, se je v ameriških majnah smrtno ponesrečilo 1600 premogarjev.

Predlogo je senat soglasno sprejel, naker je bila izročena zborničnemu odboru, ki mu naložuje demokrat Summers iz Brooklyna, in je tam ostala. Vršila so se razna zaslišanja, in na razpolago so vsi podatki glede zadnjih rovskih katastrof. Navzlic temu pa predloga ni bila dana zbornici za glasovanje. Da se to doseže, je treba potrebnega števila glasov. Tozadavna prošnja je podpisalo dvesto kongresnikov, kar pa ni dovolj. Potrebni so 218 podpisov.

Delavski voditelji pravijo, da zadržujejo sprejem predloge premogovni baroni, ki izvajajo na katere kongresnike mogočen vpliv.

STAVKA PRI BETHLEHEM STEEL

Mesto Baltimore, v državi Maryland bo doživelo po svetovni vojni prvo večjo stavko.

V predmestju Sparrows Point ima Bethlehem Steel Corporation veliko tovarno, v kateri so zaposleni člani Marine & Shipbuilding Workers unije (CIO). V sredo zvečer so delavci glasovali za štrajk, češ, da so po tri mesece trajajočih pogajanjih ne mogli in ne morejo sporazumeti s korporacijo.

Unija dolži Bethlehem Steel, da v svoji ladjedelnici v Baltimore noče svojim delavcem toliko plačati, kot jim plačuje po drugih ladjedelnicah.

Unija zahteva za navadne delavce minimalno plačo 62 in pol centa na uro, za prvovrstne mehanike po dolar na uro. Zdaj imajo prvovrstni mehaniki komaj 75 centov na uro.

Nadalje unijske zahteve so: dvojna plača za nedeljsko delo, poldruga plača za sobotno; petodstotni bonus za ponočni štih; priznanje unijskega pritožbenega odbora; skupna kontrola nad vajenskim sistemom.

Philip H. Van Gelder je rekel: "Žal nam je, ker bo štrajk prekinil narodnoobrambni program, toda ne moremo druga-

če. Nobena druga pot nam ne ostane. Zdi se mi, da ni še nobene postave, ki bi silila delati delavca za preizkusno plačo. Štrajk bo nekakšen signal za dolgotrajajočo se spor med CIO in Bethlehem Steel Corp.

Voditelji CIO so ponovno posvarili vlado, naj ne daje naročil Bethlehem Steel, češ, da korporacija krši zvezne delavske postave.

Producenti mleka prete s stavko

Dairy Farmers uniji ki ima svoje člane v državah New York, New Jersey in Pennsylvaniji, je bilo sporočeno, da so krajevni odbori v sedmih okrajih glasovali za štrajk, ker je padla cena mleku na \$1.81 za sto funtov.

Scalise bo moral plačati davek

George Scalise, ki je bil obtožen in obsojen zaradi izkoriščanja in sleparjenja unije latskih uslužbencev, se bo moral zagovarjati pred posebnim sodiščem, ker leta 1938 in 1939 ni plačal državnega dohodnškega davka od zasluženih 56 tisoč dolarjev.

Prva konvencija po 39 letih

E. Lewis Evans, sin kanadskega farmerja, se je pretežni del svojega življenja preživljal z unionizmom.

[Leta 1894 ga je Tobacco Workers International unija izvolila za tajnika in blagajnika. Kmalu potem se je kar na svojo pest polastil še predsedništva ter je bil do nedavnega časa tajnik, blagajnik in predsednik te močne organizacije. Vsega skupaj je hodil v šolo komaj osemnajst mesecev.

Ko je bil enkrat v sedlu, se je začel smatrati za absolutnega gospodarja, kar je v resnici tudi bil. Celih devetindeset let ni sklical konvencije.

Članstvo se je naposled naveličalo tega njegovega gospodstva ter je izsililo konvencijo, ki se je vršila pred nekaj tedni. Pri tej priki je bilo konec Evansove 46 let trajajoče vlade. Unija mu je dovolila malenkostno penzijo, naker je 74 letni starček stopil v pokoj.

Za predsednika je bil izvoljen Warren Smith, znani unijski voditelj v Louisville.

Konvencija je izvolila v izvršilni odbor tudi črnce Georgea Benjamina. Dasi tvorijo večino članstva črnci, je Benjamin po 30 letih prvi črnce v izvršilnem uradu.

Painterji še vedno stavkajo

Zveza gospodarjev je zavrnila predlog newyorškega zapana La Guardia za uravnavo stavke soboslikarjev. Gospodari se izgovarjajo, da pod nobenim pogojem ne morejo vztrajati zahtevam unije.

Stavka traja že peti teden. Unija je precej popustila od svojih prvotnih zahtev, dočim nočejo gospodarji niti za 'as odnehati.

Trije štrajkerji se bodo morali zagovarjati pred sodiščem zaradi poškodovanja tuje lastnine. Pročelje neke apartment hiše so namazali z neodstranljivo bivo.

Radio je pomagal

770 uslužbencev Vultee aeroplanske tovarne v San Diego, Cal., bi imelo glasovati, kdo naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih.

Organizatorji United Auto Workers, v čijih delokrog spada tudi organiziranje delavcev v letalski industriji, so hoteli z neke radio postaje v San Diego nasloviti na delavce zadnji poziv, kako naj volijo. Vodstvo postaje se je pa zadnji hip premislilo in jim tega ni hotelo dovoliti.

Organizatorji so se peljali preko meje v dvajset milj oddaljeno mehiško mesto Tio Juano ter tam najeli močno mehiško postajo, s katere so naglasili poziv.

Delavci pri Vultee so glasovali. Večina jih je bilo za CIO.

Unijska uradnika obsojena

V St. Louisu sta bila obsojena John P. Nick in Clyde A. Weston, bivša uradnika unije gledaliških uslužbencev na pet let ječe in na deset tisoč dolarjev globe. Obtožena sta bila, da sta izsilila od lastnikov gledališč večje vsote denarja.

A D V E R T I S E in "GLAS NARODA"

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

CIGANKA

Povest o mladi ciganki, ki so jo hoteli prodati, pa je pobegnila.

cena 75c

DAMA S KAMELJAMI

Pisatelj sam pravi, da je knjiga uzanka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

HUBERT

Spisal Paul Keller. Roman iz lovskega življenja.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ. Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ. Mladi koroški Slovenec zelo jasno in zanimivo opisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

KAKOR HRASTI V VIHARJU

Spisal Strachwitz. Zelo zanimiva povest iz domačega življenja.

cena 75c

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR. Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

NA POLJU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ. Pisatelj opisuje slavno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to znano je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ. Poznani slovenski pisatelj opisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

ROŠLIN in VERJANKO

Spisal JANKO KERSNIK. Kersnik, ki je poleg Josipa Jurčiča naš najboljši pripovedni pisatelj, v tem romanu opisuje življenje in dogodke na gradu Dror v dolini Krke na Dolenjskem. Roman je zelo zanimiv od začetka do konca.

cena \$1.—

ROKOVNJAČI IZPOD TRATE

Spisal Kazimir Przerwa-Tetmajer. Zelo zanimiva povest o divjem lovcu Gronitovskem.

cena 75c

SAMOSTANSKI LOVEC

Spisal L. Ganghofer. Ganghoferja pristevajo med najbolje solonske pisatelje. — Samostanski lovec je najboljši mojsterski njegovo delo.

cena \$1.50

SODNIKOVI

Spisal JOSIP STRITAR. Starost naših pisateljev in pravzaprav oče pravilne slovenščine v tem svojem romanu živo in zanimivo opisuje življenje na deželi.

cena \$1.75

SREČANJE Z NEPOZNANIM

Spisal MIRKO JAVORNIK. Pisatelj v knjigi pove isto, kot pove naslov: srečal se je z ljudmi, med katerimi so nekateri že mrtvi, drugi še živi. Njihova usoda je bila zanimiva, pri nekaterih tudi tragična. Pred vsem pa opisuje resnično življenje posameznih.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ. Najboljši in še živči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umetnikov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

V LIBIJSKI PUŠČAVI

Spisal A. Conan Doyle. Zelo zanimiv roman, čigar dejanje se dogaja v Egiptu, v deželi bajnega Nila.

cena 50c

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI. Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatin.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK. Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjiško sam označuje kot "Povesti in orisi."

cena \$1.25

ZIMA MED GOZDOVI

Spisal Pavel Keller. V tem romanu Keller v svetlih barvah znači dogodke na kmetih in posebno v gozdovih.

cena \$1.25

ŽITO POGANJA

Spisal Rene Bazin. Francoski roman zelo napete vsebine.

cena 75c

ZADNJI MOHIKANEK

Spisal J. F. Cooper. Dejanje se vrši v letu 1757, ko so se Indijanci kraljevali v lepi Mohawk dolini v kraju, ki obsega sedanji državi New York in Vermont.

cena \$1.—

Naročite pri:

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street,
New York, N. Y.

Poštino plačamo mi.

Rojakom priporočamo, da naročijo te knjige že sedaj, ker zaloga je omejena in zaradi evropskih razmer je težko dobiti v tem času dokladek.

Naročniki, ki Vam je potekla naročnina, nam boste prihranili izvanredne stroške, ako pravočasno obnovite naročnino